

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lausuntopalaute tiedonhallintalakia ja digipalvelulakia koskevista ehdotuksista

ANTTI HELIN, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES

22.6.2022

Lausuntokierroksesta

- Suomenkielinen lausuntokierros 25.3.-6.5.2022
  - Lausuntoja saatiin hieman alle 100
- Ruotsinkielinen lausuntokierros käynnissä 7.6.-2.8.2022
  - Ruotsinkielisiä lausuntoja ei ole vielä saatu

Yleiset huomiot

- Automaattisen päätöksenteon sallivaa yleislainsäädäntöä pidettiin periaatteen tasolla yleisesti hyvänä ja kannatettavana.
- HE:ssä tehdyt perusratkaisut saivat pääasiassa tukea
  - Huomionarvoista, että erityisesti laillisuusvalvoja ja TSV pitivät valittua sääntelyratkaisua käyttökelpoisena, mutta halusivat tarkennuksia säännöskohtaisiin ja säätämisyjärjestystä koskeviin perusteluihin
- Suurin osa kielteisestä palautteesta kohdistui sääntelyn ja perustelujen vaikeaselkoisuuteen ja monimutkaisuuteen
- Kielteistä palautetta tiedonhallintalain sääntelyn raskaudesta ja seikkaperäisyydestä
- OKV ja AOA pitivät DpL 6 a §:tä hyvänä ja kannatettavana lisäyksenä, chatbotteja käyttävät toimijat kyseenalaistivat tarpeen
- TiHL 13 a § pidettiin pääasiassa nykyisten käytäntöjen mukaisena tai kannatettavana

Vaikutuksista

- Ehdotettu sääntely mahdollistaisi hallinnon automaattista päätöksentekoa ja siltä osalta korjaisi nykyisen puutteellisen oikeustilan
  - Vaihtoehtokustannuksena automatisoinnin alasajo, jolla huomattavia kielteisiä seurauksia automatisointia jo käyttäviin
- Automatisoinnin kehittämiseksi, käyttöönotolla ja valvonnalle asetetut velvoitteet jakoivat mielipiteitä, esimerkiksi:
  - Julkista hallintotehtävää hoitavat yksityiset, FA ja EK pitivät pääsääntöisesti TiHL 6 a lukua kokonaan tarpeettomana; Kuntaliitto ylimitoitettuna suhteessa perustuslain vaatimuksiin ja hidastavan siten digitalisaatiota
  - KHO ja Pro peräänkuuluttivat ennakkovalvontaa, jossa toinen viranomaisen hyväksyisi automatisoidun toimintaprosessin käyttöönoton omavalvonnan sijaan
  - Kansaneläkelaitos piti ongelmallisena sitä, että sääntelyä sovellettaisiin jo käytössä olevaan automaattiseen päätöksentekoon
- Pelkästään lausuntokierroksen pohjalta nykyisen automatisoinnin sopeuttamisen määrärahatarpeita ei ole pystytty vielä viimeistelemään.

Jatkovalmistelussa palautteen johdosta tehtyjä keskeisiä muutoksia

- TiHL 28 c §:n vaatimus ratkaisun pohjana olevien tietojen tallentamisesta on poistettu
- DpL 6 a §:n vaatimus keskustelun tallentamisesta niin, että se voidaan yksilöidä, on poistettu
- Asiakirjojen vaatimustenmukaisuus on selkeämmin kytketty hyvän kielenkäytön vaatimukseen (HL 9 §)
- Säännösten muotoiluja on täsmennetty, mm. esittelymenettelyn käyttäminen ja esittelijän vastuu; 28 e § tiedottaminen; virkavastuusäännökset; siirtymäsäännökset.
- Perusteluihin ja vaikutusarviointiin tehty lukuisia lisäyksiä ja tarkennuksia mm. tietojärjestelmävaikutusten, virkavastuun ja virkamieshallintoperiaatteen osalta.